

Ob prazniku podjetja

Osebnostno menim, da letošnja proslava praznika podjetja simbolizira tako pomembno delovno zmago, ki jo delovni človek običajno doživi samo 1 krat v življenju — rojstvo nove tovarne. Ali se spominjamo nekdanjih starih pogojev dela, zastarele strojne opreme, razmetanih obratov ter pestrega asortimana, ki bi v sedanjih pogojih skorajda ne našel kupca. Prav bi bilo, da ne pozabimo na preteklost, ker bomo znali bolje ceniti bodočnost. Bili so med nami pedinci, ki niso gledali na naše načrte z optimizmom, postavljene naloge so se jim dozdevale pretežke in včasih morda celo neizvedljive. Vendar pa je izgradnja in obnova podjetja pokazala realnost in smoternost naših programov.

Z izgradnjo nove hale za pravljalnico in šivalnico, z dokončno ureditvijo tkalnice bombaža, barvarne in avtomatizacije kotlarne, smo na področju proizvodnje frotirja ustvarili take tehnološke pogoje dela, da zavzemamo eno prvih mest v avtomatizaciji in modernizaciji tehnološkega procesa. Enako so tudi na področju proizvodnje kravatih tkanin, čeprav v manjšem obsegu ustvarjeni pogoji za kvaliteto in ceneno proizvodnjo. Ne bo odveč, če na tem mestu omenim, da danes naše tržišče, ki je iz dneva v dan bolj zahtevno, z največjim interesom kupuje naše kravate. Ta dokaz pa je lahko delavcem delovne enote svila v spodbudo pri njihovem nadaljnjem delu, ki daje istočasno tudi občutek socialne varnosti.

Ko odpiramo novo tovarno oz. zaključujemo investicijsko izgradnjo, ki je predvsem plod lastnih prizadevanj, pa ne bo odveč ugotoviti, da nam je prav organizacija III. izmene v frotirju omogočila obnovo in rast podjetja ter gre pri tem posebno priznanje delavkam in delavcem, ki še danes pri previjalnih strojih, snovalih, statvah, v barvarni in kotlarni od leta 1961 dalje vsak tretji teden zamenjajo dan z nočjo. Prav tako je tudi mojsterski kader in delavci iz vzdrževalnih skupin častno opravili svojo nalogo. Prav posebna zahvala gre tudi mojim najožjim sodelavcem na področju investicijske izgradnje, saj so več let nekateri poleg svojega že itak napornega dela, uspešno reševali investicijske probleme.

Navzlic razvejani investicijski dejavnosti pa na področju osebnih dohodkov nismo zaostajali. Ne bi dal prav redkim sodelavcem, ki sem in tja ugotavljajo, da tudi na račun osebnih dohodkov obnavljamo podjetje. Popolnoma pa se strinjam, da ta ugotovitev drži v pogledu obratnih sredstev. Izredno slabo

plačevanje s strani kupcev je ta problem še bolj zaostrojilo. Sedaj se že vodi razprava, da mora biti leto 1970 in 71 posvečeno krepitvi obratnih sredstev in nikakor ne povečevanju proizvodnih zmogljivosti, ki bi ob takem trznem gospodarstvu oz. pomanjkanju lastnih obratnih sredstev usodno vplivale na razvoj podjetja.

Kratkoročni plan naslednjih par let naj predvsem upošteva dejstvo, da smo doživeli svoj smoter na področju specializacije in avtomatizacije in, da je potrebno ustvariti lastna obratna sredstva, kar bo izredno povišalo samo poslovnost in ekonomičnost podjetja. Odvečna sredstva pa naj se v bližnji pri-

hodnosti vlagajo le z namenom, da bodo sedanje proizvodne zmogljivosti čim bolj izkoriščene in da se bo desegala maksimalna stopnja kvalitete ob čim manjših poslovnih stroških.

Zelim, da bi sleherni sodelavec doumel pomembnost letošnjega praznika in bil istočasno ponosen nad uspešno delovno zmago. V tem smislu čestitam vsem članom kolektiva ter jim istočasno želim obilo delovne in osebne sreče.

Marcjan S

»SVILANIT« — nekdanj in danes

Pred dvajsetimi leti je odbor mestne občine Kamnik sklenil ustanoviti podjetje, ki še danes nosi ime »SVILANIT«. Materialna osnova podjetja je bila nacionalizirana imovina nekdanjega lastnika Lipovec Franja, ki je imel v stavbi v Mekinjah 15 statev, na katerih je proizvajalo žakardsko blago iz prave in umetne svile. To blago se je v glavnem predelovalo v kravate.

Leta 1950 je bilo v tem podjetju zaposlenih 50 ljudi in dne 6. septembra tega leta so izvolili prvi Delavski svet, ki je prevzel podjetje v upravljanje. Prvi predsednik tega Delavskega sveta je bil Rozmanič Vinko, ki še danes živi med nami kot mojster v tkalnici svile.

Ob tem zgodovinskem dogodku je Delavski svet sprejel resolucijo, katere besedilo se je ohranilo in ki se glasi:

dokazali, da smo vredni zaupanja naše partije in tovariša TITA, ter sposobni sami voditi naše podjetje v socialistično samostojnost. Neustrašeno se bomo borili proti vsem težavam in bomo s tem dokazali, kaj zmore svoboden delavec in da je ni sile, ki nas bo ovirala pri našem delu. Sledili bomo liniji in borbi naše partije ter verovali, da nas ta pot vodi v srečnejšo bodočnost.

Maja 1952 je bil k »SVILANITU« priključen obrat »OTEKS« v Šmarci. Ta obrat je bil sestavljen iz dveh tudi nacionaliziranih podjetij, to je tkalnice katere lastnik je bil Vavpetič Alojz iz Šmarce in »JUGOPAMUKA« v Zapricah, katerega lastnika sta bila pred nacionalizacijo Jirži Nemeč in Jozef Čech.

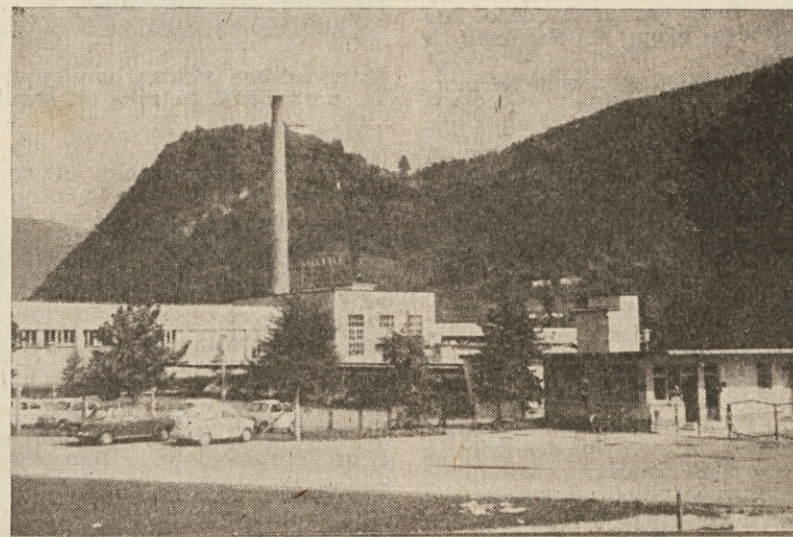
Na tak način je »SVILANIT« dobil osnovo svoji sedanji dejav-

lavcev. V tkalnici svile so izdelali 44.000 m² svilenega blaga, v tkalnici bombaža pa 61.000 m² raznega bombažnega blaga. V tem času so proizvajali kravate, modne rute, kmečke rute in ovratne šale iz umetne svile, iz bombaža pa frotir-brisače, frotir rjuhe, kopalne vrečke, namizne prte in serviete, kopalne plašče ter seveda tudi bombažno metrsko blago.

Jasno je, da je imel takratni kolektiv močno željo, da razširi svojo dejavnost in da se modernizira. Glavni oviri pa sta bili, raztresenost obratov in zastarelost strojnega parka. Da bi v doglednem času skocentrirali vse obrate na enem mestu, so leta 1954 pričeli z gradnjo obrata na Perovem. To je objekt, v katerem je danes barvarna, poleg nje pa so postavili temelje za kotlarno. Leta 1955 so v tem objektu organizirali tiskarno ter montirali statve za tkanje bombažnega blaga, katere je izločila predilnica Litija.

Verjetno pa je bila usmeritev proizvodnje v proizvodnjo metražnega blaga in njegovega oplemenitenja preko tiska ter flokanja zgrešena, sigurno pa je bilo napak, da so organizirali novo tkalnico s statvami, ki jih je neko drugo podjetje, kot neuporabne izročilo. Ob tem so se notranji odnosi zaostrojili, prodaja artiklov je zastala, kvaliteta proizvodnje je bila slaba in vse to je v letu 1956 privedlo do prisilne uprave v podjetju in s tem do razpusta organov upravljanja ter zamenjave vodstva.

Naslednja leta so pomenila obdobje konsolidacije, v oktobru 1957 je bila prisilna uprava ukinjena, izvedene so bile nove volitve v Delavski svet in koncentracija podjetja se je postopno nadaljevala. Tako so se 1959. leta preselila na Perovo skladišča, konfekcija in celotna uprava. Naslednje leto je bila gradbeno dokončana kotlarna in leta 1961 je bil montiran parni kotel. Montirana je bila tudi nova barvarna, s čimer sta bom-

»Na zgodovinski in slavnostni dan, ko prevzemamo plod svojega dela — naše podjetje — v svoje roke, obljubljam voditi in upravljalati podjetje tako, da bomo izpolnjevali in presegali obveznosti do petletnega plana, izboljšali kvaliteto naših izdelkov, znižali polno lastno ceno, tekmovali med seboj, ter tako

nosti. V združenem podjetju so izdelovali svilene žakardske tkanine, med njimi blago za kravate in bombažne žakardske tkanine, med njimi frotir-brisače. Kravate in brisače pa so financirali v lastni konfekciji, ki so jo namestili v bivšem »Jugopamuku« v Zapricah.

Podjetje je tedaj imelo 99 de-

Nadaljevanje na 2. strani

Specializacija naše proizvodnje

Nekdanja proizvodnja našega podjetja je bila z ozirom na velikost podjetja izredno široka. Bruto produkt je znašal manj kot milijardo starih dinarjev pri proizvodnji širokega asortimana v svili in bombažu. Proizvodnji asortiman je v svili bil na 24 strojih izredno pester, saj smo delali: kravatno tkanino, pohišveni brokat, listne in žakardske šale, naglavne rute, voile za zavese, nylon tkanine za rutke in bluže, razne atlase po naroči-

lu, blago za mašniške plašče, sangean, karo tkanine in še nekaj artiklov po naročilu. Razumljivo je, da tako širok proizvodni asortiman ne bi mogel vzdržati čedalje bolj zahtevnega trga, posebno še, ker se je zahtevalo čedalje boljše oplemenitenje tkanine.

Podobno kot v svili je bil asortiman tudi v bombažu zelo širok. Delali smo poleg frotirja in vafila še bombažne prte, ozke in široke zavese, bombažno platno,

keper, tiskani vafel embleme, tiskane cel zavese in tiskane prte ter še nekaj občasnih artiklov. Jasno je, da za tako širok asortiman ni bilo mogoče dobro organizirati vzorčenja niti proizvodnje. Posebne težave je povzročal zastarel in iztrošeni strojni park, saj so bile vse statve razen ATR strojev, stare. Tudi barvarna ni bila kos svojim nalogam poleg barvnih aparatov je bila opremljena le z nekaj slabimi žigri domače proizvodnje,

li, da je strokovni in vodilni kader začel razmišljati o asortimanu proizvodnje, zato je predlagal organom upravljanja specializacijo proizvodnje.

V svili se je proizvodnja orientirala le na šale in kravate. V bombažu se je najprej ukinila avtomatska tkalnica in filmska tiskarna, nato pa še bombažna tkalnica z ostalimi bombažnimi artikli tako, da je ostala le proizvodnja frotirja in vafel brisač. Poenostavitev asortimana je

»SVILANIT« - nekdanj in danes

Nadaljevanje s 1. strani
bažni tkalnici dobili kvalitetnejši proizvodni material. V tem letu je bilo montiranih 18 ATR bombažnih statev, ki so bile popolnoma nove.

Na žalost pa se je stanje v podjetju radi medsebojnih odnosov ponovno zaostriilo, tako, da je bilo treba izmenjati vodstvo podjetja.

Leto 1962 pomeni prelomnico v zgodovini »SVILANITA«. Podjetje se je odločilo za specializacijo: proizvodnjo frotirja in njegovih izdelkov ter proizvodnjo svilenih tkanin, predvsem kravate.

Prejšnje leto nabavljene ATR statve so prodali. Pričeli so graditi nov objekt za bombažno tkalnico, v katero naj bi se preselil obrat iz Šmarce. 20. oktobra tega leta je bila dosežena prva milijarda dinarjev bruto produkta. Ta dan je bil proglašen za tradicionalni praznik podjetja. Dalje je bila v tem letu ustanovljena prostovoljna gasilska četa, organizirana je bila delavska menza, ustanovljena je bila trgovina na drobno in kolektiv je dobil svoje informativno glasilo »Kamniški tekstilec«.

Že v začetku naslednjega leta se je obrat iz Šmarce preselil na Perovo in obogatil svoj strojni park s 16 polavtomatskimi stavami za frotir. Konfekcija se je preselila v nove prostore, prav tako je dobilo nove prostore skladišče gotovih izdelkov, prodajna služba in razvojna služba.

Leto potem je bilo nabavljenih za tkalnico frotirja 5 komadov širokih avtomatskih statev italijanske firme GIANI. Ob tem dogodku se je dejansko začelo novo obdobje za »SVILANIT«, v katerem naj bi se proizvodnja modernizirala in avtomatizirala. Ta proces avtomatizacije se nadaljuje vse do danes in ob 20-letnici obstoja podjetja lahko trdimo, da je prva faza avtomatizacije zaključena. Navedenim petim avtomatskim stavam so naslednje leto sledile še tri, leta 1968 — pa še 36 komadov, ki pa so bile celo opremljene z avtomatskimi napravami za navijanje votka ter končno letos nadaljnjih 22 enakih statev, med katerimi pa je ena celo z elektronsko ureditvijo. K procesu avtomatizacije doprinaša svoj delež v lanskem letu nabavljeni avtomatski parni kotel na mazut, polavtomatska barvarna in končno rekonstrukcija stare barvarne, ki je bila montirana v prvotni obliki leta 1961.

Združitev podjetja za eno ograjo na Perovem je zaključila selitev tkalnice svile iz Mekinj leta 1966. Stari, dotrajani svilarški stroji so prenehali proizvajati, zato pa ima danes tkalnica

po številu sicer samo 6 strojev, ti pa so novi in res namenjeni tkanju takih tkanin, kot jih zahteva proizvodnja kravate.

Prvo fazo modernizacije podjetja zaključuje letošnja glavna investicija, to je gradnja nove hale, v katero se bo razširila šivalnica, za tkalnico frotirja pa bo urejena sodobna pripravjalnica.

Po obsežnih investicijah zadnjih let, še posebej pa letošnjega leta, bo sigurno potreben določen predah. S sigurnostjo pa lahko trdimo, da obdobje nadaljne avtomatizacije in modernizacije ni pesem bodočnosti, ampak da bo treba takoj pristopiti k novemu programu, ki bo »SVILANIT« povedel za nov korak naprej.

Slika o delu podjetja ne bi bila popolna, če ne bi omenili poslovnega sodelovanja s »Frotirko«, Delčevo, ki v končni fazi sicer ni rodilo tistega rezultata, kot smo upali, je sigurno pomembno za razvoj »SVILANITA« — saj je imelo za posledico soočenje s konkurenco, iz katerega smo lahko potegnili važen nauk, da treba brezpogojno storiti vse, da bi lastno podjetje doseglo čimprej tisto stopnjo napredka, ki omogoča ob neizprosni konkurenčni boju, naprednim silam obstoj in prcvit.

Kakšne pozitivne sadove lahko rodi uspešno sodelovanje, nam v naši praksi dokazuje sodelovanje s Hotelskim podjetjem Plava laguna, Poreč in z italijansko firmo za proizvodnjo kravatega blaga A. Bottinelli iz Coma.

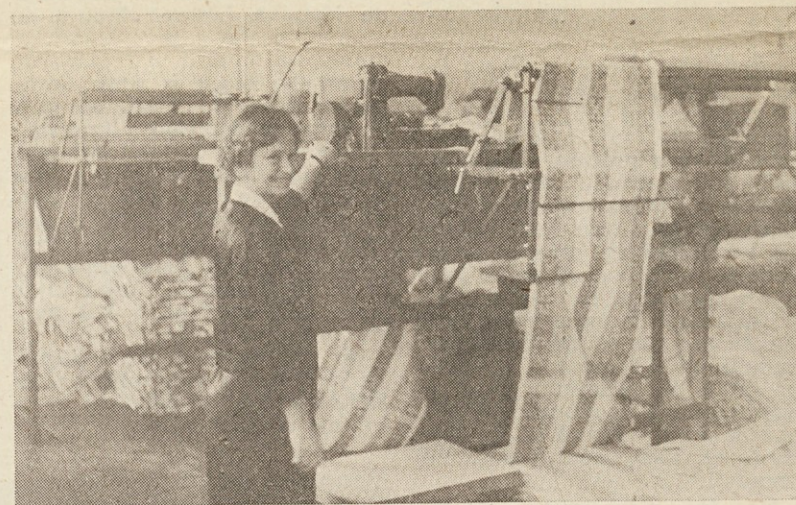
Ta kratka zgodovina ne more zajeti vseh dogajanj v obdobju 20 let, brez omembe pa kljub temu ne more ostati zorenje celotnega kolektiva, uveljavljanje samoupravnih pravic, zavesti samoupravnih dolžnosti in nenehna strokovnega usposabljanja slehernega posameznika, ki z odgovornostjo in zavzetostjo opravlja svoje delo na delovnem mestu. Moderna organizacija proizvodnje in vodenja, ki se je razvijala ob rasti mladih, sposobnih strokovnih kadrih, je očitna na vsakem koraku spričo dobrih in zdravih delovnih in tovariških odnosov.

»SVILANIT« je v 20 letih zrasel iz kolektiva 50 ljudi s 15 stavami v podjetje s skoro 500 delavci in 4 milijardami bruto prometa. To je rezultat dela v tem obdobju, na katerega vsakdo, ki je delal in še dela v podjetju, lahko s ponosom zre. Toda razvojna pot še ni končana, nove naloge čakajo, novi načrti se porajajo, napredek ne trpi stagnacije.

V. B.

V podjetje prihajajo novi stroji

Brez sodobne strojne opreme si ne moremo zamisliti napredka v proizvodnji. Delavka pri šivalnem stroju robljenja po dolžini.

starim že amortiziranim razpenjalno sušilnim strojem in ročno filmsko tiskarno, katera pa ni bila več sposobna za čedalje zahtevnejši tisk.

Tudi avtomatska tkalnica je bila v naprej obsojena na propad saj ni imela osnovnih pogojev za obstoj. Število strojev je bilo premajhno (18 statev), da bi bilo možno racionalno organizirati proizvodnjo. Klimatski pogoji, ki so osnova za dobro izkoriščanje avtomatskih statev s škrobljeno osnovo, so bili neurejeni. Škroblilni stroj je bil zastarel in ni bil več sposoben dobro škrobiti osnov za avtomate. Če k vsem tem težavam prištejemo še neusposobljen kader za avtomate in škrobljenje, nam je rezultat jasen.

Vsi navedeni vzroki so vpliva-

omogočila boljšo organizacijo proizvodnje, specializacijo kadrov, znižanje proizvodnih stroškov, boljše poslovanje, posebno pa še hitrejšo modernizacijo in avtomatizacijo strojne parka. Dobri pogoji za prodajo frotirja so narekovali uvedbo tretje izmene v tkalnici frotirja, ki je omogočila nabavo novih strojev, povečanje proizvodnje in boljše rezultate pri poslovanju podjetja.

Da so bili predlogi strokovnega kadra in odločitve organov upravljanja pravilni, nam potrjuje današnji rezultat, saj je tovarna ena najbolj avtomatiziranih z modernim strojnimi parkom in proizvodnim asortimanom, ki je iskan na domačem in inozemskem trgu.

J. M.

Odgovornosti delavcev delov. skupnosti

Odgovornost na delovnem mestu je eno od primarnih vprašanj naše samoupravne družbe. Vsi več ali manj iščemo samo pravice ne da bi istočasno mislili tudi na dolžnosti. Nekateri pojmujejo demokracijo samo za kup pravic brez odgovornosti za svoje delo. Taka miselnost pa ni v skladu z našim samoupravnim socialističnim sistemom. V taki družbi mora imeti vsak član te družbe visoko razvito zavest, da je za svoje delo tudi nekemu odgovoren. Demokratične družbe si ne moremo tolmačiti tako, da bi posameznik lahko delal to kar ugaja, je pa v škodo delovne in družbene skupnosti. V tej skupnosti bi se moral človek zavzemati za odpravo negativnih pojavov, ki ovirajo njen razvoj. Ko se mora delavec podrediti skupnim interesom, pride najbolj do izraza takrat, ko se delavec vključi v združeno delo z namenom, da skupaj s delavci opravlja svoj poklic ali določeno delo. Vključitev v delovni proces neke delovne organizacije je po 2. čl. temeljnega zakona o delovnih razmerjih prostovoljen. To pomeni, da delavec prosto stopa na delo in po svoji volji neha delati v njej. Ko delavec stopi na delo v delovno organizacijo, s prvim dnevom prevzema splošne in posebne dolžnosti do dela in odgovornost do drugega delavca, do družbenih sredstev ter do delovne in družbene skupnosti. Za kršitev teh obveznosti in za škodo, povzročeno po svoji krivdi, je delavec osebno odgovoren. Opuščanje teh dolžnosti do dela pomeni objektivno rušenje notranjega reda, ki je temeljni pogoj uspešnega in nemotenega delovanja vsake delovne organizacije. Vsaka delovna organizacija je organizirana skupnost, kjer morata vladati red in disciplina, če hoče dosegati delovne uspehe in dolžnosti namenu, za katerega je ustanovljena. K dosegu tega cilja pa jo silijo tudi objektivni činitelji s poseganjem na tuja tržišča, kjer se odvija neizprosni boj konkurence. Tržišče ne vprašuje pod kakšnimi pogoji je blago proizvedeno, koliko je bilo v njega vložena dela. Zastavlja samo dvojno vprašanje: ali je blago kvalitetno in kakšna mu je cena. Kdor je konkurenčen, ima možnost obstoja, kdor ne, je brez sentimentalnosti obsojen na propast.

Tudi naše podjetje je udeleženo s svojimi proizvodi v tem

konkurenčnem boju. Uspeh prodaje v borbi za kupca pa je odvisen od nas samih. Mi moramo, če hočemo živeti in se razvijati, delati v organiziranem procesu, kjer vladata red in delovna disciplina. Če je kateri od teh činiteljev odsoten, nismo v stanju vzdržati pritiska na tržišču. Ne bi bilo treba oporekati ugotovitvam, da sta tu in tam tudi v naši delovni skupnosti prizadeta disciplina in delovni red. Srečujemo se z napakami in jih rajši spregledamo, kakor pa da bi nanje realno in objektivno reagirali. So primeri, ko posamezniki pozabljajo na obveznost, ki so jo podali pred vstopom v delovno skupnost, da bodo vestno in požrtvovalno opravljali svoje delovne dolžnosti. Tudi v prošnjah, ki jih občani pišejo na podjetje, je veliko obljub, kako bodo vestni in požrtvovalni na delu. Ko so pa sprejeti na delo, pa nekateri kaj hitro pozabijo na dano obljubo. Če jih vodja dela opozori na napake, se izmotavajo na vse načine, da ne bi bili odgovorni za napako ali škodo, ki so jo povzročili. V sebi ne najdejo toliko moči, da bi samokritično ocenili svojo napako in priznali, da so rušili dogovorjeni delovni red. Če je kršitev take narave, da je običitno kršena delovna disciplina, mora vodja dela po pravilniku o delovnih razmerjih podjetja prijaviti kršitelja disciplinski komisiji. So primeri, ko kršitelj vali krivdo na druge, ker nima v svoji zavesti, ali pa noče imeti občutka, da je s svojimi dejanji omajal delovni red podjetja. Obtožuje vodjo dela, ki ga je prijavil, člane disciplinske komisije in ostale udeležence postopka ter jim obrača hrbet, češ po krivici ste me sodili. Vsem na široko tolmači, kako je v vsej zadevi nedolžen in da se proti enim postopa proti drugim pa ne. Ni jim neprijetno, da gredo celo na javnih mestih razpravljati o teh zadevah.

Nihče ni željan kogarkoli opominjati na napake, kajti večina želi, da je red podjetja varovan, še manj pa koga klicati na disciplinsko odgovornost. Če pa do tega že mora priti, potem je ta ukrep edino v interesu delovne skupnosti, ne pa posameznika, z namenom, da se ohrani ustaljen in dogovorjen notranji red podjetja. V takih primerih se radi sklicujemo na demokracijo in samoupravljanje zavedajoč se, da iz tega veje pravič-

nost in humanizem. Teh idealov si pa ne bomo uspeli ustvariti, če bo naša praksa drugačna od dejanj. Beseda mora postati dejanje, to pa pomeni, krepiti odgovornost na delu medsebojne delovne odnose. Brez tega reda pa ni demokracije. Anarhija in samovolja sta sovražnik družbe. Predvsem pa pogubno delujeta

v delovnih organizacijah, kjer je delavec kot samoupravljalec zanemaril svoje dolžnosti in iskal v njej samo pravice. Da je temu tako, smo priče neljubih pojavov, ko delovne organizacije prihajajo v prisilno likvidacijo, katere posledica so notranja razkrojenost delovne skupnosti.

-zlj.

Gibanje oseb. dohodkov v preteklih desetih letih 1959 — 1969

Povečani osebni dohodki na zaposlenega v obdobju desetih let so narasli od 14.889 S din v letu 1959 na 101.500 S din v letu 1969, kar je za 581 %.

Vendar nam ta prikaz gibanja osebnih dohodkov ne pove ničesar, ker vemo, da so v obdobju desetih let krepko narasle tudi

cene izdelkov splošne potrošnje.

Če hočemo dobiti realnejšo sliko gibanja osebnih dohodkov, moramo vzporedno z osebnimi dohodki obravnavati tudi rast proizvodnje in rast produktivnosti v Svilanitu, v obdobju teh desetih let.

Tabelarni prikaz gibanja: osebnih dohodkov, zaposlenih, vrednosti proizvodnje, fizičnega obsega proizvodnje in produktivnosti

Leta	Povpr. oseb. dohodki v S. din	Indeks	Štev. zap. ljudi	Indeks	Vredn. proiz. indeks	Vredn. proizv. v m ² indeks	Produkt. na zaposl.	
							Vredn. indeks	V m ² indeks
1959	14.889	100	332	100	100	100	100	100
1960	18.210	122	338	101				
1961	27.997	188	346	104				
1962	29.368	197	389	117				
1963	33.771	226	402	121				
1964	42.258	283	443	133				
1965	58.502	393	484	145	281	133	159	91
1966	73.658	494	525	158				
1967	76.888	516	490	147				
1968	90.292	606	477	143	447	286	311	165
1969	101.500	681	520	156	547	326	349	208
Indeks 69/65		173		107	194	244	218	227
Indeks 69/68		112		109	122	113	112	126

Iz tabele je razvidno, da so v obdobju desetih let od vseh štirih pokazateljev, ki so prikazani v tabeli, najhitreje rasli osebni dohodki — v 10 letih za 581 %, takoj za osebnimi dohodki je za 447 % narasla vrednost proizvodnje, produktivnost na zaposlenega pa je narasla za 249 %, število zaposlenih pa za 56 %.

Iz tega sledi, da so osebni dohodki rasli hitreje od vrednosti proizvodnje za 134 % in hitreje od produktivnosti za 232 %.

Površna analiza podatkov kaže, da smo v teh desetih letih več »pojedli kot ustvarili«, ker so osebni dohodki rasli hitreje kot proizvodnja in produktivnost.

Vendar, če upoštevamo dejstvo, da se je število zaposlenih v tem času povečalo le za 56 % in, da smo s tem povečanim številom zaposlenih in skoraj povsem novo strojno opremo ustvarili 4,5 krat večjo vrednost proizvodnje (delno vpliv cen), količinsko pa 2,5 krat več bombažnih - frotir in svilenih tkanin, potem lahko rečemo, da smo v Svilanitu kar dobro gospodarili.

V obdobju po letu 1965 po reformi pa je slika že povsem ugodnejša.

V primerjalnem obdobju 1969/1965 so osebni dohodki narasli za 73 %, število zaposlenih za 7 %, vrednost proizvodnje za 94 % in produktivnost za 118 %.

V primerjavi 1969/1968 je slika že manj ugodna, vendar še ved-

no zadovoljiva. Rast osebnih dohodkov in produktivnosti dela je vsklajena, oboje raste s stopnjo 12 %, medtem ko je vrednost proizvodnje porasla za 22 %.

Iz tega sledi, da je izplačilo osebnih dohodkov v taki višini v obdobju zadnjega leta upravičeno, rast osebnih dohodkov in produktivnosti dela je vsklajena, to pa je v skladu s smernicami gos. reforme.

I. Ž.

POPRAVA NAPAK

V zadnji številki »Kamniškega tekstilca« so se vrinile tri napake, ki bistveno uplivajo na vsebino člankov. Te napake se popravijo tako, da se vsebina pravilno glasi:

Direktor podjetja je prejel za zasluge na gospodarskem področju srebrno in ne bronasto plaketo.

Zmogljivost gasilske črpalke je 800 lit. na minuto in ne na uro.

Prvo praznovanje tovarniškega praznika je bilo v jeseni leta 1962 in ne 1961. leta.

Uredniški odbor vabi vse člane delovne skupnosti Svilanit in njegove upokojece k oblikovanju »Kamniškega tekstilca«. Z vašimi prispevki in predlogi bo naše glasilo postalo pestřejše. Postalo bo odraz vaših želja in hotenj.

Tu smo praznovali prvi praznik v podjetju

Iskren odgovor na iskrene pripombe

V 7. in 8. številki Kamniškega tekstilca sem z velikim zanimanjem čital članek »Razgovor s proizvajalci«. Iz članka je razvidno, kako člani kolektiva razmišljajo o razvoju podjetja in o vsem kar se v njem dogaja. Moj prispevek k omenjenemu članku naj tov. Bernot Ana iz delovne enote svila ne smatra kot odgovor, temveč le kot dopolnitev, da bi bila nekatera vprašanja še bolj jasna in popolna, drugim pa v spodbudo, da še kaj dodajo.

Prav ima tov. Bernotova. Marsikaj se je v zadnjih letih spremenilo, tako pri nas v podjetju, kot tudi v našem gospodarskem življenju na sploh. Jugoslavija je za razliko od drugih socialističnih držav krenila svojo pot delavskega in družbenega upravljanja. Na področju tržnega gospo-

stva za nabavo; surovin, strojev in rezervnih delov. Domačim trgovcem se je na drugi strani omogočil več ali manj prost uvoz vseh vrst tekstilnih izdelkov. Čez noč se je pojavil nov problem, ki ga prej kolektiv ni poznal, t. j. izvažati za vsako ceno, da si lahko nabavimo surovine, proizvajati pa tisto kar zapadno tržišče išče in, ki predstavlja vsaj do neke mere rentabilen izvoz, domačemu tržišču pa nuditi take artikole, ki bodo po kvaliteti in ceni konkurenčni uvoženim. Te nove naloge so zahtevale, da predlagamo kolektivu take rešitve, ki bodo omogočile vedno večji porast izvoza in s tem normalno preskrbo s surovinami, na domačem trgu pa jemat uvoznikom velike apetite po uvozu sorodnih artiklov. Pri iskanju podobnih rešitev je po-

borbi, ko se mora staro umikati novemu, bolj naprednemu, popolnoma uspeli in, da se močnejši kot kdajkoli poprej srečujemo zopet z novimi nalogami. Te ne bodo nič lažje od preteklih in napak bi bilo, če bi jih drugače reševali. Vsekakor pa bomo pri tem morali reševati vse tisto, kar zavira polet in ekonomsko varnost delovne skupnosti.

Naj mi tovarišica Bernotova ne zameri, da sem njen zanimiv

razgovor izkoristil za nekoliko daljšo polemiko s področja razvoja podjetja, istočasno sem pa prepričan, da bi podobni razgovori na vseh področjih našega življenja v podjetju prižgali še marsikatero luč, ki danes ne gori in s tem doprinesli čimveč za napredek podjetja s tem pa krepitev ekonomskega položaja posameznega člana delovne skupnosti.

Stane Marcijan

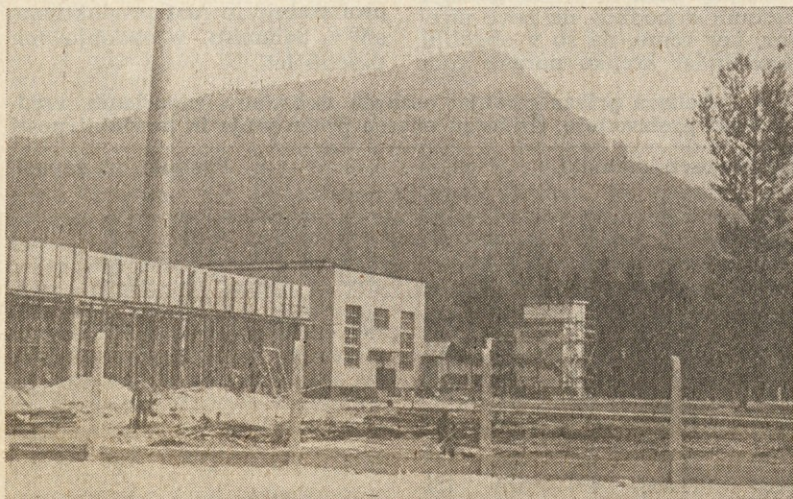
Tkalka Breznik Olga zna uporabljati gasilske aparate

V tkalnici frotirja je dne 12. 9. 1969 okrog 8.30 ure nastal požar na statvi, na kateri dela tkalka Breznik Olga. Plameni so oblizovali razpete bombažne niti in galirne vrvice. Olga je bila prisebna in se ognja ni ustrašila. Spomnila se je pravila, da ogenj ni nevaren dokler je majhen. Samoinciativno je stekla po gasilski aparat, istočasno pa je obvestila sodelavko, da gori statev. Aktivirala je gasilski aparat in pričela gasiti. Takoj za tem pa so ji priskočili na pomoč še ostali in tako uspeli pogasiti gorečo statev. Škoda sicer ni občutna, lahko pa bi bil požar usoden za tkalnico, če Olga ne bi bila v tem primeru tako iznajdljiva. Za tako njeno ravnanje ji gre vse priznanje, nje-

nim sodelavkam pa za vzgled, da mora biti človek v takih primerih priseben, ne pa bežati in omogočiti ognju uničevalni pohod.

Ta primer tudi dokazuje, da je bil čas, ki je bil uporabljen za delavce pri demonstriranju gasilskih naprav koristen in potreben. Požarna varnost v enoti pa ni zagotovljena s tem, da znajo ravnati z gasilskimi napravami samo posamezniki. Vodje enot in mojstri so dolžni, da svoje delavce občasno poučujejo, kaj in kako je treba ukrepati, če na določenem delovnem mestu nastane požar, kajti same gasilske naprave nam prav nič ne koristijo, če ljudje z njimi ne znajo ravnati.

A. K.

Tako smo pričeli pred osmimi leti

darstva pa se hočemo za vsako ceno vključiti v zapadno gospodarsko tržišče, kjer igra tržni zakon ponudbe in povpraševanja brezkomromisno vlogo. To dejstvo zahteva od naših gospodarskih organizacij, samoupravnih organov in strokovnih kadrov odločnih akcij. Pri tem mislim na take akcije, ki so strokovno utemeljene, da bodo delovne organizacije tudi v novih pogojih opravičile svoj obstoj. Marsikje se teh akcij niso lotevali na pravi koncu. Iskali so rešitve izven podjetja, dočim se znotraj njega ni ničesar spremenilo. Priča smo marsikateri likvidaciji podjetij, pri doslednem izvajanju predpisov pa bi jih bilo še več. Za primer naj navedem samo nekatere: likvidacijo tovarne kovanega orodja, tovarno pisalnih strojev v Ljubljani, te dni pa ugaša življenje Agrokombinatu Grosuplje, ki je končal svoje življenje z milijardo 400 milijonov st. din izgube. Življenje postaja neizprosno, klavrna usoda pa čaka vse tiste kolektive, ki iščejo rešitve še v starih, preživelih konceptih dela, kjer se sklicujejo na zgodovino in preživele zasluge.

S tem uvodom ne nameravam trdit, da so vse naše rešitve 100% najboljše, želim pa le posameznikom ali pa kolektivu kot celoti dopovedati, da smo se vsa zadnja leta neizprosno bojevali z zakoni svobodnega tržišča in vključevanjem na zapadna tržišča. Prav v tem času je bila pred proizvajalca tekstilna podjetja postavljena naloga, da si morajo sama priskrbeti devizna sred-

nekod sledila likvidacija podjetja, mi pa smo se tega izognili na ta način, da smo predlagali brezkompromisne rešitve na področju specializacije proizvodnje. Iz celotnega asortimana pa izluščili tiste artikole, ki imajo prihodnost in ki so iskani na domačem in tujem tržišču. V času iskanja teh rešitev podjetje ni doživljalo globljih kriz, v svojem razvoju je šlo naprej. Število zaposlenih je bilo iz leta v leto večje, naraščala so sredstva za osebne dohodke, za ostali družbeni standard, vedno več je bilo denarja iz amortizacije in skladov namenjenih za obnovo in razvoj podjetja. Da smo to dosegli, smo morali nekaj žrtvovati, opustiti omahovanje, dosledno se boriti za sprejete sklepe, seveda pa so pri tem padle kompletne ekonomske enote, opustilo se je niz proizvodov, ki že pred leti niso bili interesantna trgu, danes pa sploh ne predstavljajo nobene vrednosti. Pri tem mislim predvsem na voile in cel zavese, razne senžane, flokane artikole in podobno.

Popolnoma razumem posameznike, vsi smo do neke mere sentimentalni, po naravi se težko odpovemo družbi, dobrih starih sodelavcev, strojev, na katerih smo delali desetletja in navad, ki nas ne motijo v vsakdanjem življenju. Vse to je res, toda resnično življenje je drugačno, nenehno se mora skoraj vsakodnevno staro umikati novemu, bolj naprednemu in prav v tem je ta naša tolikokrat izrečena reforma.

Osebnostno menim, da smo v tej

Postopek čiščenja in odzrnjevanje bombaža

Bombaž kakršnega dobimo v narodi še ne moremo uporabljati za predenje in tkanje tkanin. Bombaž moramo najprej očistiti in ločiti semena od vlaken. To delo pa je na primitiven način sila zamudno. Iz zgodovinskih podatkov o čiščenju bombaža lahko ugotovimo, da je ena oseba potrebovala en dan, da je ločila od semena 1 funt t. j. 56 kg bombaža. Leta 1793 je tehnično nadarjen pravnik Whitney, ki je po študiju delal kot domači učitelj na plantaži bombaža, presenetil farmerje z odzrnjevalnim strojem »cotton gin« ali »saw-gin«. S tem strojem je bilo mogoče dnevno ločiti od semen 50 funtov bombaža. Stroj so sprejeli z navdušenjem, ga kopirali in izboljšali. Dve leti kasneje, leta 1795 je vodno gnan stroj lahko odzrnil že 150 funtov bombaža dnevno.

S tem strojem je bilo mogoče v kratkem času pripraviti za predelavo in prodajo velike količine bombažnih vlaken. S tem se začena nenavaden razmah ameriške proizvodnje bombaža, ki se ni ustavil do današnjih dni, tako v pogledu proizvodnje kot izvoza.

Od preje do tkanine

Način predelovanja preje v tkanino je odvisen od namena, kateremu naj bi služila. Največ tkanin izdelujejo s tkanjem in pletenjem. Do konca 18. stoletja so tkalci delali z ročnimi statvami. Po letu 1783, ko je britanski izumitelj Edmund Cartwright izdelal prve mehanske statve, se je tkanje močno mehaniziralo. Pri tkanju dobivamo močan gost izdelek s prepletanjem podolžnih niti s prečnimi nitmi. Čim večkrat ponovimo postopek, tem daljša je nastala tkanina. Po številu osnovnih in vtokovnih niti na kvadratni ploskvi določene površine lahko določimo, finost posamezne tkanine.

Pletenine so bolj raztegljive kot tkanine, ker so sestavljene iz vrst zank ena vrsta visi z druge. Čeprav so pletenine bolj mehke, imajo veliko pomanjkljivosti. Če se pretrga ena pentlja, se razdere cela vrsta, ki je združena z njo. Netkane vlaknate izdelke delajo na več načinov. V te izdelke štejemo tudi klobučevino, ki se izdeluje tako, da vlakna namočijo in segrejejo ter jo hkrati drgnejo. Pri tem se luske prepletajo z luski sosednjih vlaken tako, da se plast vlaken krajša in oži, toda odebeli. To sprejemanje vlaken-luskic dela klobučevino trdno.

Iz tovarniških nabiralnikov

Dragi bralci!

Pričakoval sem, da bom dobil v nabiralnikih več prispevkov kot sem jih. Verjemite mi, da bi vam rad postregel s takim »Tekstilcem«, da bi ga vsi radi brali. Za tako kvaliteto informacij, je potrebno vsestransko sodelovanje. Tega sodelovanja pa ne dobimo v taki meri, kot si želimo, zato mi ne preostaja drugega, kot da sam napišem to, kar menim, da je trenutno najbolj aktualno.

V zadnji številki Kamniškega tekstilca sta bili objavljeni pod navedenim naslovom 2 pismi. Prejel sem mnogo pohvalnih besed, nekaj pa tudi kritike. Vsebinsko teh pisem nisem jemal tako resno kot nekateri, ki se čutijo prizadeti. Menim, da ni prav, če napake skrivamo sami pred seboj, temveč jih moramo pogledati iz oči v oči. Zavedati se moramo tega, da opazujemo drug drugega in da slaba dela, ki jih storimo, ne ostajajo prikrita. Res pa je, da ljudje včasih iz komarja napravijo konja. Zaradi tega prosim vse člane delovne skupnosti, da mi še pišejo o svojih težavah in problemih, kakor tudi, da predlagajo koristne rešitve. Priporočam pa vam, dragi bralci, če boste že pisali o napakah tega ali onega, potem bodite bolj konkretni in navedite kaj se je zgodilo, kje se je zgodilo in katera oseba je v tem prizadeta. Take podatke bom osebno preveril, ugotovil resnico in jih posredoval članom delovne skupnosti.

V zvezi z zadnjo kritiko mi je

tov. Žavbi Pavle poslal pismo, ki ga objavljam z majhno korekturo:

Spoštovani urednik:

Prosim, da moje pismo v celoti objavite. Ne bom napisal nič takega, kar bi bilo potrebno zamolčati zaradi ugleda te ali one »osebe«.

Urednik Kamniškega tekstilca se je večkrat pritoževal zaradi pomanjkanja člankov v našem glasilu; rad verjamem, da je vesel prispevkov iz nabiralnikov. Toda ob branju zadnje številke sem dobil vtis, da pisci anonimnih pisem izkoriščajo urednikove vzpodbudne besede za razna tožarjenja in obrekovanja in evtl. poravnava »računov«. Ne morem trditi, da tisto, kar »osebe« v skladišču počno, ni res. Ali so se ti nepoklicani sodniki vprašali, če so sami popolni na svojem delovnem mestu, popolni, kot ljudje, kot sodelavci, skratka — brez napake. Če njihova pisma dokazujejo, da so kot ljudje in sodelavci neznačajni. Kakšni so pri delu, ne vem, upam pa, da boljši kot tisti, ki jih skušajo prikazati v najslabši luči. Težko verjamem, da njihovi očitki izvirajo iz želje, odpraviti vse omenjene napake, ampak imajo le namen prepričati druge, da so sami brez njih. Menim, da pisci s takim načinom pisanja ne bodo pripomogli k redu in disciplini. Navsezadnje pa, če nadrejeni prizadetih ne morejo uvesti discipline, zakaj potem nekateri mislijo, da bodo s svojim škodljivim pisanjem to dosegli. Če pa že mislijo, da je to njihova

dolžnost, kot jim to zagotavlja statut podjetja, o dovoljeni objektivni kritiki, potem je nujno, da se v takem primeru podpišejo. Koga ali česa naj bi se bali, če vedo, da je tisto, kar so napisali resnično in da bodo pripomogli k disciplini. Lahko je napisati karkoli in se potem skriti. Če pa je napisana stvar resnična in objektivna, lahko potrdimo samo s podpisom.

Drugi pisec mi piše v zvezi s pokojninskim dodatkom. Med drugim pravi, da je pravilnik, ki obravnava vprašanje dodatka za čas zaposlitve v podjetju, že zastarel, ker 20 din za 1 leto, prebito v delovni organizaciji je danes že tako malenkosten, da bi bilo bolje, da takega pravilnika sploh ni. Pisec predlaga, da bi novi pravilnik moral imeti nekaj bolj vzpodbudnega in meni, da bi bilo prav, če bi za vsako leto zaposlitve v podjetju dobili upokojenci vsaj 100 din na leto, to je za 10 let delovne dobe v podjetju 1.000,— din. Ta znesek za podjetje, kakršno je naše, ne bi bil pretirano velik, če računamo, da gre letno ca 5 delavcev v pokoj. Bodočim upokojencem pa bi bil ta znesek velika pomoč pri nizki pokojnini oz. akontaciji dokler ne dobijo od socialnega zavarovanja prve pokojnine. Med drugim je mnenja, da bi bilo prav, da o tem razpravlja delavski svet podjetja, ker se to tiče vseh in ne samo bodočih upokojencev.

Na to pismo vam povem, bodoči upokojenci, da je razprava o tem vprašanju v teku. Stro-

kovna komisija je že pripravila obširno gradivo o vseh vidikih materialne pomoči članom delovne skupnosti, kakor tudi o dodatku na prebita leta v podjetju. To gradivo bo v kratkem poslano v delovne enote, da bodo ljudje o tem razpravljali in boste imeli tudi vi možnost, da na sestanku poveste svoje mnenje. Lahko predlagate tudi vi kak drug boljši ali pravičnejši način izplačila nagrade ob upokojitvi.

Spoštovani bralci, prosil bi vas, da mi še kaj pišete, kajti potreboval bom precej gradiva za naslednjo številko, ki bo zadnja v letošnjem letu.

Urednik

ZA RAZVEDRILO

Previdno vprašanje

Pri uri prometne vzgoje pojasnuje učitelj, kaj so prometni prekrški. Nato pozove učence, naj zastavijo vprašanja, če niso kaj razumeli.

Primožek dvigne roko in vpraša, ali je kdo lahko kaznovan za nekaj česar ni storil?

— Učitelj pojasni, da brez dejanja ni kazni.

— Primožek pa se odreže, potem jaz ne morem biti kaznovan, ker nisem naredil domače naloge.

Zgodaj je vstal

— Dobro jutro Cene! Danes si pa zgodaj vstal!

— Kakor vidiš je res!

— Kam se ti pa tako mudi?

— Spati moram!

— Malo prej si pa rekel, da si komaj vstal?

— Ja, že res, ampak iz pod kavarniške mize.

Pogovor z Jožetom Kregarjem

Jožetu se iztekajo zadnji tedni njegovega petintridesetletnega službovanja.

Pri njegovem vsakodnevnem delu v kotlarni sva se pogovorila z njim o njegovem dosedanjem delu in o bodočih načrtih. Med odgovornimi opravili okrog kotla, črpalk in prepletene omrežja cevi, kablov z ventili in stikali je uspel sem in tja tudi odgovoriti na zastavljena vprašanja.

Starost šestdeset let mu ne bi prisodila; možakar je pri teh letih zelo uren in vedno dobro razpoložen.

Trinajstletno delo v našem podjetju ocenjuje precej samokritično. Ko je nastopil službo kot kurjač v Šmarci, se je zavedal odgovorne naloge, vendar je bil začetek precej težak.

Najbolj mu je ostal v spominu primer, ko je v Šmarci nastal požar in je Jože v naglici preveč odprl ventil parne piščalke tako, da ga je parni pritisk iz ventila vrgel po kotlu. Slab začetek — dober konec, kot kurjač, ker je sicer njegova prva kvalifikacija krojač. Stalna skrb in dejav-

nost kljub razliki v poklicu mu je bilo ogrevanje, takrat ko je šival hlače in sedaj ko kuri kotle.

Zelo rad je opravljal poklic kurjača, predvsem pa v pogojih, kot so danes v kurilnici. Kvalifikacijo si je pridobil v težjih pogojih, kot so danes, ko podjetje nudi vse pogoje za prekvalifikacijo.

Z odnosi med sodelavci in predpostavljanimi in z denarjem, ki ga prejema, za svoje delo, je zadovoljen — pravi pa, da če ne bi bil zadovoljen, bi bil isti hu-dič.

V podjetju je služil že trem vladarjem — direktorjem. Naj-

boljša vlada je pa trenutna.

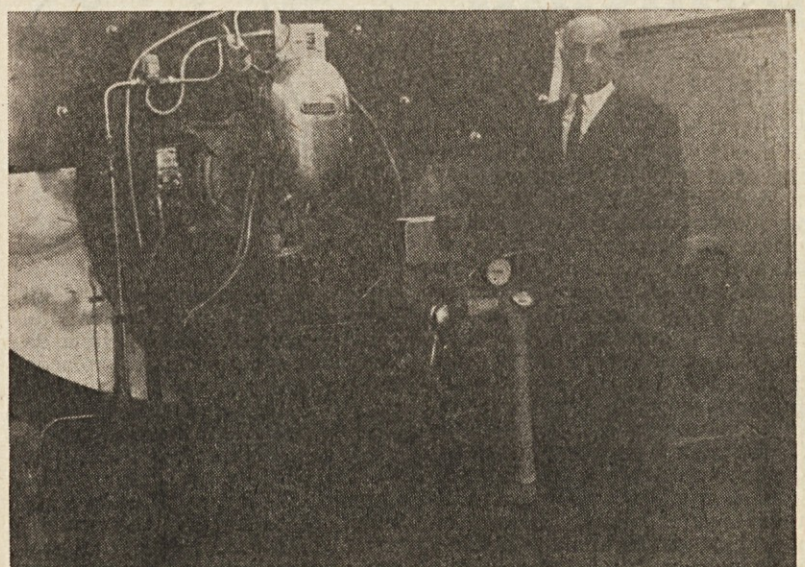
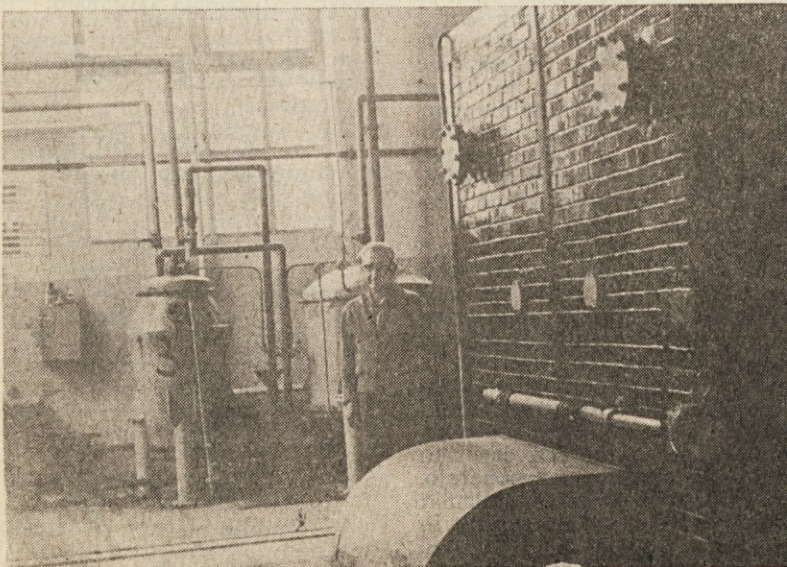
Načrtov za prihodnost nima veliko, predvsem si želi nekaj časa počitka, medtem bo pa že našel čas za razmišljanje, kaj početi v naprej.

Na zaključku mu želiva v svojem in v imenu ostalih sodelavcev še mnogo mirnih in zadovoljnih let.

Tudi njegovemu partnerju tov. Cimpriču se iztekajo zadnji tedni službovanja pred upokojitvijo. Na žalost z njim nisva mogla navezati pogovor zaradi njegove odsotnosti.

Enake želje tudi njemu v naslednjih letih.

2. ZAB.

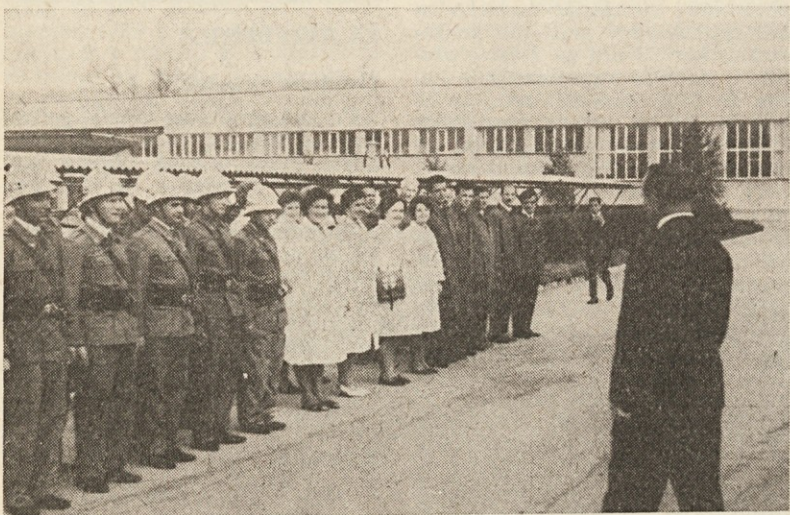

Tudi od njih je bila odvisna proizvodnja. Zdaj se poslavljata in odhajata v zaslužni pokoj.

Formiranje gasilskih deset in delovnih enotah in izmenah

Ljudje se vedno učimo na napakah in izkušnjah. Res je, da določeno znanje temelji na izkušnjah, vendar nam to ne sme biti pravilo. Zelo radi ugotavljamo kaj je dobrega in kaj narobe, ko se je nekaj že zgodilo. Takih ugotovitev je veliko in vsak hoče imeti svoj prav. S tem hočem povedati, da smo do podobnih ugotovitev prišli tudi pri nas, ko je v tkalnici frotirja nastal na statvi požar in ogenj ušel v klima kanale. Vprašujem se kako zagotoviti požarno varnost v tistih ob-

volj skrbi, kajti gasilske naprave so do sedaj relativno vedno delovale. Tudi z zaposlenimi se organizirajo gasilske vaje, saj je bilo dne 18. 9. t. l. na praktičnih vajah 65 ljudi iz delovne enote bombaž. Tudi gasilska desetina je marljiva, saj od meseca avgusta od kar imamo novo gasilsko motoriko vsak teden enkrat vadi. Z vsem tem pa se ne moremo zadovoljiti. Zadovoljni bomo šele takrat, ko bodo vsi člani delovne skupnosti znali ravnati z gasilskimi napravami. V tem ci-

Za varnost podjetja skrbijo gasilske in ostale enote civilne zaštite podjetja

ratnih prostorih, kjer je nastanek ognja mogoč. V teku leta je bilo nakazanih že pet primerov ognja na stavbah. Zahvaljujoč se prispebnosti delavcev in mojstrov, do sedaj še ni prišlo do nevarne razširitve ognja po tkalnici. Ne moremo pa trditi, da se kaj takega ne bi kdaj zgodilo, če ne bomo dovolj previdni. V cilju čimboljše požarne varnosti v tkalnici frotirja, je potrebno posvetiti vso skrb mazanju strojev, elektr. napeljavi, čiščenju strojev, in preventivni vzgoji delavcev.

Ne moremo ravno trditi, da se požarni varnosti ne posveča do-

lju, bi se v podjetju formirale v vseh obračunskih enotah in izmenah posebne gasilske desetine, sestavljene iz moških in žensk. Te enote bi se izurile samostojno ukrepati v primeru požara, kajti ne vemo kdaj in kje bo zagorelo kateri enoti. Najbolj delovne desetine pa bi bile tiste, ki bi delovale na prostovoljni osnovi. V želji za ustanovitev takih deset in, vabimo k sodelovanju tiste delavke in delavce, ki imajo veselje do gasilstva. Prosimo, da priglasite svoje sodelovanje do konca oktobra 1969 v splošnem sektorju podjetja.

K. A.

Zaupni pomenki

Kot vidim draga Agata, da imaš na stežaj odprto srce, ko tako rada pomagaš z nasveti. Vse razumeš in za vsakega imaš bodrilno besedo. Zato se tudi jaz obračam nate, da bi mi svetovala, kako naj premostim težave na katere naletim kot avtostoparka. Naj ti povem, da zelo rada potujem iz kraja v kraj po tej naši kranjski deželici. Če se mi ponudi prilika grem rada tudi preko njenih meja. Saj veš, da se mi vedno mudi, ker mi gre za zaslužek. Stojim ob cesti, dvigujem palec, kot učenec v šoli, ki bi šel rad na potrebo. Zadnje čase so postali vozniki zlasti bolj-ših avtomobilov ošabni in tudi štopark radi ne pobirajo. Kaj meniš Agata, kakšno metodo bi uporabila, da bi imela v bodoče več uspeha na svojih brezplačnih potovanjih?

Te pozdravlja Cica!

Priznati moram Cica, da si mi zastavila delikatno vprašanje. Kakšne metode bi se oprijela, da bi imela zagotovljen brezplačen prevoz ti, v eni sapi, ne morem dati recepta. Teh metod in prijemov je več. Koristi pogovor, da v sili še maček spleza na kaktus. Menim, da bi morala na voznike psihološko vplivati. Namesto, da kažeš palec imej v roki sto dinarski bankovec. Morda tudi premalo polagaš na svojo zunanost. Ne hodi na cesto v kavbojkih in ponošeni »jakni«. Obleci se po

Novi artikli v frotirju

Po dolgoletnih preizkušnjah nam je uspelo, da smo začeli s proizvodnjo frotirja iz enojne bombažne preje, katerega prodajamo pod komercialnim imenom UNI frotir. Brisače iz tovrstnega frotirja smo tokrat ponudili tržišču v široki barvni paleti 10 tonov in v treh dimenzijah. S tem je dana možnost vsakemu potrošniku, da si izbere barve in dimenzije, ki mu najbolj ustrezajo. Prednost UNI frotirja pred klasičnim frotirjem iz sukane preje je v tem, da ima prijetnejši mehkejši otip. Kljub prijetnemu izgledu in otipu pa bo potrebno nekaj časa, da si bo omenjena kvaliteta frotirja utrla pot na tržišče.

Približno istočasno kot s proizvodnjo UNI frotirja smo začeli s ponovno proizvodnjo strižnega (velur) frotirja. Tega smo svoječasno že izdelovali, vendar

smo ga zaradi objektivnih težav takrat ukinili. Velur frotir trenutno proizvajamo samo kot metražni frotir in to vzorčno prilagojen ženskem in moškemu potrošniku. Da bi razširili ponudbo velur frotirja na tržišču bomo začeli s konfekcioniranjem moških hišnih ter kopalnih plaščev in jopičev ter ženskih plaščev. V kolikor nam bo uspelo pravočasno dobiti usluge konfekcionarja bi s prodajo konfekcijskih izdelkov začeli na beograjskem sejmu »Moda v svetu« meseca oktobra letos.

Velja omeniti še to, da je sedaj Svilanit največji in edini proizvajalec frotirja v Jugoslaviji, kateremu je uspelo poleg klasičnega frotirja uvrstiti v svoj proizvodni program tudi zahtevnejši kvaliteti kot; UNI in velur frotir.

V. K.

zadnji modi t. j. v mini in boš postala graziozna. Če se boš koteko obnašala, ti v bodoče ni treba skrbeti, da ne bi vznikom omehčala src. Morda vsak ne bo ustavil, toda uspeh boš imela gotovo večji kot doslej. Ko boš sedla v avto prični s pogovorom o tem in onem. Kmalu boš ugotovila, če brenkaš na prave strune.

Ni dolgo od tega, ko sem slišala, kako se je znašla neka štoparka. Imela je srečo, da je ustavila voznika z žabo. Peljala sta se proti morju in žaba je kilometre kaj hitro požirala. Na predlog stoparke sta se ustavila v borovem gozdičku, da bi se malo ohladila, kajti julijska vročina ju je hudo kuhala. Poleg počitka sta si privoščila tudi razkošje v travi. Prijeten hlad in ljubezen ju je prevzela, da sta zaspala. Ko se je voznik prebudil, je ugotovil, da stoparke ni nikjer. Ni mogel verjeti ali so bile vse to sanje ali resnica. Predno je odpotoval je preiskal žepe in ves presenečen ugotovil, da je izginila zajetna denarnica. Tako se je voznik z žabo obrisal za užitek na morju. Iz tega primera lako ugotoviš, da je glede tega težko dati konkreten recept, kajti vsak človek ima svoje metode in svoj stil.

Spoštovana Agata!

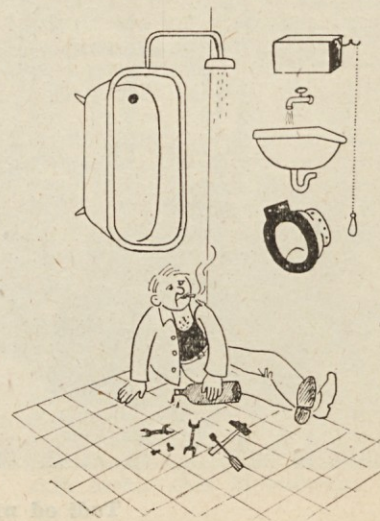
V prejšnji številki Kamniškega tekstilca sem bral kakšne težave ima neka vaša klijentka. Med drugim navaja, da nima finančnih težav, da pa ima le-te z možem, ko ji vedno zagotavlja »da tako ne bo šlo več naprej«. V mojem primeru pa je ravno nasprotno. Zena mi venomer priti: »Če mi ne boš zagotovil večjih dohodkov se bova razšla«. Poleg tega pa mi venomer očita, da slabo gospodinjim rekoč: »Poglej sosedo kakšen standard ima«. Jaz jo prepričujem, da sem vendar upokojenec, da so moji dohodki majhni, dočim je mož od sosedo vodilni v Ingering Kombinat. Z vsemi argumenti jo prepričujem, toda vse brez uspeha. Poleg teh očitkov pa mi sedajo na glavo še otroci. Vsaki dan mi pretresejo vse žepe, kakor da prehajam čez carinsko mejo. Še cigarete mi poberejo. Po vsem tem pa mi še dolžniki iz dneva v dan sedajo za vrat in grozijo s tožbami od RTV, komunale, hišnega sveta, elektra in kaj vem kdo še vse. Prosim te Agata, kako naj splezam na ze-

leno vejo, da bi postal finančno močan.

Pozdrav — Nande Nemanič

Kakor vidič in slišič tov. Nemanič o temu se danes veliko piše in govori. Temu pojavu pravijo danes gospodarstveniki nelikvidnost. Svetujem ti, da si zaradi tega ne beliš glave. Če nimaš vsklajenih proračunskih izdatkov z dohodki in, da boš imel ob koncu leta izgubo pritisni na intervencijski sklad v katerega dobra gospodinjstva vlagajo in slabo črpajo. Po drugi strani pa si si tudi sam kriv, da si zašel v nelikvidnost. Ni napako pa si storil takrat, ko si rekel pred matičarjem »da«, ko niti pomislil nisi kaj si s tem rekel. Danes ne gre tako kot je bilo nekoč. Družinskim zahtevam je težko ustreči. Zdi se mi, da pozabljaš na emancipacijo žensk in misliš, da so preveč zahtevne. V tem primeru bodi previden in pleši po taktu, sicer se ti lahko zgodi, da bi ti kdo zašel v zelje. Za vsak slučaj moraš imeti nekaj rezervnega sklada, ki si ga ustvarjaš od postranskih zaslužkov. Vaše težave v financah so tudi v tem, ko ne znate skriti vaše ranljive točke. Menim, da vam manjka družinske poslovitosti. Spremeniti morate dosedanje taktiko in ne bežite v pasivnost. Saj veš kako je danes z ljudmi, vsi hočejo živeti na »visoki nogi« kot se temu reče po domače. Kakšnega posebnega izhodišča enkrat ni na vidiku. Če pa le ne boš mogel vzdržati pa napovej prisilno upravo v družinski skupnosti.

Brez besed

Nekaj o novem strelovodu

Verjetno je že marsikdo opazil, na robu strehe nove hale, železni drog z velikim obročem pritrjenim na vrhu. To je novi radioaktivni strelovod, kateri varuje obe stavbi — tkalnico frotirja in novo halo pred udarom strele.

Poznano nam je, da se ljudje že od davnih časov borijo s tem veličastnim masovnim pojavom — udarom strele — in želijo obvarovati svoja imetja in življenja. Zato so gradili razne strelovodne naprave. Do sedaj smo poznali predvsem take, da so bile

strukcija je izdelana dobro in se v normalnih pogojih ne da zrušiti.

Iz zgoraj navedenih podatkov vidimo, da ob normalnih pogojih ni nevarnosti radioaktivnega sevanja za ljudi, ki eventualno delajo na strehi ali bližnji okolici.

Lahko pa nastaneta dva primera, pri katerem bi nastalo močno sevanje na okolico in bi bilo zelo nevarno za ljudi. Ta dva primera bi nastala:

1. V slučaju porušitve stavbe — močan potres,

2. V slučaju močnega požara.

V teh dveh primerih pa bi morali povzeti naslednje varnostne ukrepe:

- a) evakuirati ljudi okrog strelovoda v premeru 12 m,
- b) označiti nevarno območje sevanja v krog strelovoda v premeru 12 m z radiološko oznako (NEVARNOST SEVANJA),
- c) ne dovoliti gibanje in zadrževanje ljudi v nevarnem območju,
- d) v najkrajšem času obvestiti Sekretariat za notranje zadeve, Zavod za tehnično in zdravstveno zaščito v Ljubljani in sanitarnega inšpektorja ter proizvajalce.

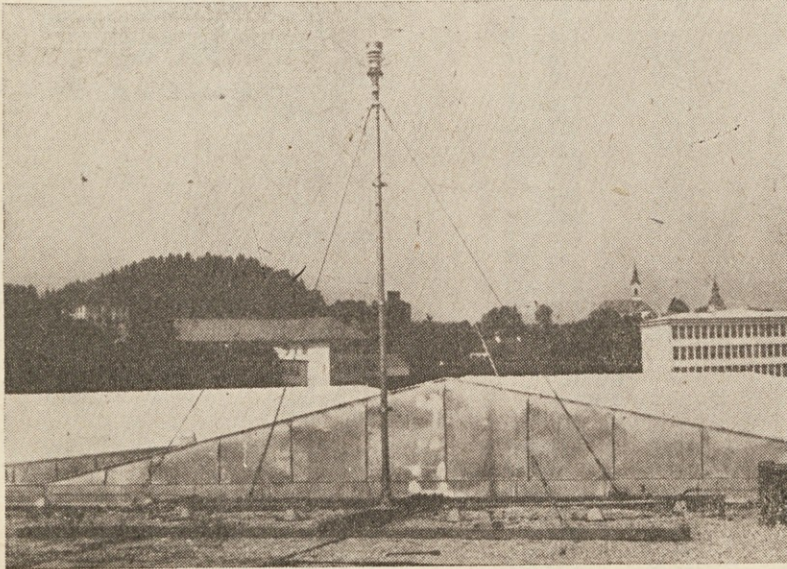
V slučaju požara:

- poskrbeti za gašenje prvenstveno okrog strelovoda tako, da bi preprečili njegovo padanje,
- v kolikor pride do padanja strelovoda na streho objekta zaradi požara moramo poskrbeti prvenstveno za gašenje strelovoda. V tem primeru je nevarno območje sevanja samo v polkrogu pred strelovodom v polmeru 12 m,

— V kolikor bi prišlo do tako visoke temperature, da bi se stopil svinčeni kontajner moramo pri gašenju paziti, da ga z vodnim curkom in razbije mo tako, da radioaktivni prstan ne odleti in se izgubi.

Iz navedenih podatkov se vidi, da v normalnih pogojih ni nevarnih sevanj. V slučaju potresa ali požara pa bomo z pravilnim ukrepanjem tudi zagotovili varnost ljudi.

Stane Zobavnik

Radiaktivni strelovod na tkalnici frotirja

strehe stavb obdane z kovinskimi trakovi ali pa koničastimi drogovi, katerih konice so včasih bile tudi pozlačene, vse skupaj pa je bilo dobro prevodno povezano z zemljo.

Tako zgrajeni strelovodi so imeli poleg svojih zelo dobrih varovalnih lastnosti tudi nekaj slabih. Slaba stran je bila predvsem v tem, da so zaradi časa in vremenskih vplivov korozije, konice lovilcev postajale tope, kar pa je slabilo sposobnost strelovodnih naprav. Pri nas v tovarni pa je poleg te težave nastopala še ena in sicer, da so kovinski trakovi, položeni na ravni strehi tkalnice, ovirali vsako zimo odmetavanje snega. To nas je vodilo, da smo pristopili k novi strelovodni napravi — radioaktivnemu strelovodu. Ta nam zgoraj omenjenih težav ne bo povzročal, ker je drugače zgrajen in tudi mreža kovinskih trakov, na strehi, odpade. Razumljivo pa je, da ima vsaka naprava poleg dobrih lastnosti tudi slabe in tako jih ima tudi ta radioaktivni strelovod.

Za lažje razumevanje delovanja in nevarnosti radioaktivnega strelovoda bomo opisali glavne sestavne dele lovilca.

1. Kovinski drog na katerem je nasajen svinčen kontajner, v katerem je vgrajen radioaktivni izvor ^{60}Co (kobold),
2. Konusni prstan,
3. Visoko napetostni izolator,
4. Kovinska konica.

Radioaktivni element ^{60}Co je zalit v svinčenem kontajnarju tako, da ni mogoče, da bi izpadel iz njega. Kontajner je izdelan tako, da je radioaktivni izotop — obroček ^{60}Co vedno obrnjen navzgor tako, da je glavno sevanje nevarnih žarkov navzgor.

Koničasti obroč pa služi, da v ozkem snopu usmeri sevanje navzgor. Celotna podporna kon-

Kronološki pregled

važnejših dogodkov v Tekstilni tovarni »Svilanit« — Kamnik

- 1949 15. 11. Mestna občina Kamnik ustanovi podjetje SVILANIT.
- 1950 6. 9. Volitve v prvi Delavski svet.
- 1952 Priključitev OTEKSA iz Šmarce k »Svilanitu«.
- 1954 Začetek priprav za gradnjo obrata na Perovem.
- 1955 Osnovana filmska tiskarna in začetek proizvodnje flokanega blaga. Montaža stavov v tkalnici na Perovem.
- 1956 25. 8. Uvedba prisilne uprave in razpust organov upravljanja.
- 1957 14. 10. Prisilna uprava ukinjena in izvedene volitve v DS.
- 1959 Na Perovo se preselijo skladišča, konfekcija in uprava.
- 1960 Dokončana je kotlarna. V Novem gradu so opremljene 3 vikend-hišice za rekreacijo.
- 1961 Izmenjano vodstvo podjetja. Montiranih je 18 ATR stavov. V kurilnici je montiran prvi parni kotel. Podjetje prvič izvozi izdelke.
- 1962 Sprejeta je odločitev o specializaciji podjetja. Pričetek gradnje objekta za tkalnico frotirja na Perovem. 20. oktobra dosežena prva milijarda brutto prometa. Ta dan proglašen za praznik podjetja. Ustanovljena je Prostov. gasilska

četa. Ustanovljena je menza, ustanovljen je »Kamniški tekstilec«, ustanovljena je trgovina na drobno.

- 1963 Obrat iz Šmarce se preseli na Perovo. Tkalnica frotirja dobi 16 novih polavtomatskih stavov. Stara tkalnica na Perovem se postopoma opušča, razen proizvodnja vafel-brisač. Konfekcija se seli v nove pro-

Letočni jubilarji — 20 let v podjetju. Na sliki manjka tov. Končnik.

store. Nove prostore dobi skladišče gotovih izdelkov, prodajna služba in razvojna služba.

- 1964 Sklenjeno poslovno sodelovanje s »Frotirko« Delčevo. Delavci iz »Frotirke« se priučujejo v »SVILANITU«. Tkalnica svile se postopoma specializira samo na proizvodnjo kravate blaga. Tkalnica frotirja dobi 5 komadov avtomatskih stavov za frotir. Nabavljen je strižni stroj za proizvodnjo velur-frotirja.
- 1965 Obrat tkalnice svile se preseli iz Mekinj na Perovo. Sklenjeno je poslovno sodelovanje s hotelskim podjetjem Poreč. Nakup koč na Veliki Planini. Nabavljenih je pet komadov svilarskih stavov in 3 avtomatske frotir-stave. Najetih je 14 komadov frotir-stavov iz Delčeva. Tiskarna odprodana.
- 1967 Naročenih 36 komadov stavov za frotir z Unifili. Začetek avtomatizacije proizvodnje.
- 1968 V prejšnjem letu naročene avtomatske stavve montirane. Iz tkalnice svile odstranjene vse stare stavve. »Frotirki«, Delčevo vrnjeno 14 stavov. Prekinjeno tehnič. sodelovanje s »Frotirko«, Delčevo. Izvršena montaža barvarne z 250 kg barvnim aparatom. Montiran nov avtomatski parni kotel na mazutno kurjenje. Vzpostavljeno poslovno sodelovanje s firmo Bottinelli iz Coma. Naročenih 22 avtomatskih frotir-stavov z unifili. Pričetek gradnje nove hale za pripravljavnico tkalnice frotirja in za povečanje šivalnice. Pričetek rekonstrukcije starega dela barvarne.

VB

DIREKTORJI

- 1949 do 1951 Lipovec Franjo,
Rajh Rajko in Flere Anton
1952 do 1956 Terpinc Milan
1956 do 1957 Jagodic Dušan,
prisilni upravitelj
1957 do 1961 Jagodic Dušan
1961 do danes Marcijan Stane
V. B.

PREDSEDNIKI DS

- 1950 do 1951 Rozmanič Vinko
1952 do 1953 Letnar Stane
1954 do 1955 Potočnik Maks
1956 Delavski svet razpuščen
1959 Leskovec Janez
Nadaljevanje na 8. strani

Kronološki pregled

1960 do 1961 Makovec Stane	1959	837.000
1962 do 1963 Seljak Bogdan	1960	864.000
1964 do 1965 Koncilija Cveto	1961	933.000
1966 do 1967 Pečevnik Peter in Nograšek Ivan	1962	1.234.000
1968 do danes Jenko Emil	1963	1.480.000
	1964	1.891.000
	1965	2.271.000
	1966	2.956.000
	1967	2.904.000
	1968	3.260.000

PREDSEDNIKI UO

1950 do 1951 Lipovec Franjo		
1952 Kočnik Ivo		
1953 Čadež Vinko		
1954 do 1955 Verdnik Rajko		
1956 prisilna uprava		
1957 do 1958 Kramar Stanko		
1959 Jenko Matija		
1960 do 1961 Seljak Bogdan		
1962 Rostan Zvone		
1963 Grden Franc		
1964 do 1965 Zobavnik Stane		
1966 Golob Polde		
1967 do 1968 ing. Kožuh Roza- lija		
1969 Seljak Bogdan		

CELOTNI DOHODEK v s. din

1952	62.000
1953	92.000
1954	333.000
1955	436.000
1956	334.000
1957	565.000
1958	616.000

PROIZVODNJA v m²

1952	104.000
1953	175.000
1954	297.000
1955	456.000
1956	411.000
1957	555.000
1958	768.000
1959	853.000
1960	935.000
1961	1.030.000
1962	1.441.000
1963	1.384.000
1964	1.582.000
1965	1.742.000
1966	2.075.000
1967	2.134.000
1968	2.447.000

ŠTEVILO ZAPOSLENIH

1952	99
1953	130

1954	166
1955	242
1956	266
1957	270
1958	320
1959	331
1960	339
1961	346
1962	389
1963	412
1964	458
1965	475
1966	512
1967	478
1968	477

VREDNOST OSNOVNIH SREDSTEV (po amortizac. osnovi) v 000 s. din

1952	7.392
1953	86.351
1954	91.572
1955	126.344
1956	126.657
1957	190.626
1958	226.058
1959	251.456
1960	326.686
1961	400.780
1962	442.649
1963	647.019
1964	686.357
1965	693.257
1966	981.400
1967	1.080.300
1968	1.534.700

IZVOZ v USA \$

1961	18.084
1962	54.599
1963	103.804
1964	184.000
1965	211.758
1966	344.618
1967	298.628
1968	447.693

POVPREČNI MESEČNI OSEBNI DOHODKI na 1 delavca (v s. din)

1952	7.773
1953	8.619
1954	9.256
1955	10.675
1956	10.159
1957	12.228
1958	10.796
1959	14.889
1960	18.210
1961	20.680
1962	23.330
1963	35.078
1964	42.258
1965	58.502
1966	74.378
1967	76.880
1968	90.292

»Kamniški tekstilec«

Glasilo delovne skupnosti tovar-
ne »SVILANIT« Kamnik

Urejuje uredniški odbor

Odgovorni urednik
Konda Alojz

Naklada 500 izvodov

Tiska: »Papirkonfekcija«
obrat tiskarna Krško

REBUS

»s popolnim naslovom«, 9. vrtna hišica, 10. živinska krma, 11. pritisk, 13. slovenski skladatelj (Friderik, »Čajna punčka«), 15. nadarjen, a neurejen človek, u-metnik, 18. glavno mesto Gane (originalna pisava), 19. organska spojina aldehydov in alkoholov po odstranitvi vode, 22. krvoločna zver iz rodu mačk, 23. vladarski naslov, 24. seme primitivnih rastlin, 25. ime igralca Sotlarja, 28. grška boginja zmage, 29. žganje iz riža, 31. okrasna ptica, 33. dolgorepa južnoameriška papiga, 35. pritrtilnica, 36. začetnici sodobnega slovenskega pesnika, prevajalca »Fausta«.

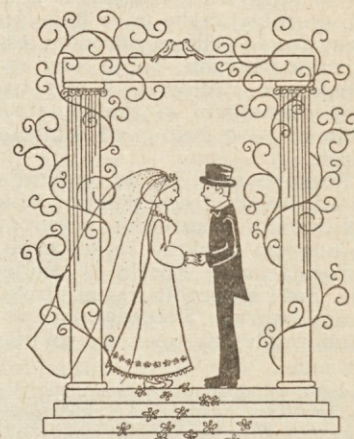
UREDNIŠKI ODBOR RAZPI-
SUJE NAGRADNO KRIŽANKO.
ZA PRAVILNO REŠITEV KRI-
ŽANKE IN REBUSA BODO
RAZDELJENE NASLEDNJE
NAGRADE:

1. Kravata 3non
2. Brisača Festa
3. Kuhinjska krpa
4. Slinček
5. Krpica

Rešitve pošljite uredniškemu
odboru »Kamniški tekstilec« do
26. oktobra 1969.

Kadrovske vesti

POROKE

1. Merčun Franciška poročena
CEVEC
2. Novak Jakob
3. Pirš Albin

ROJSTVA

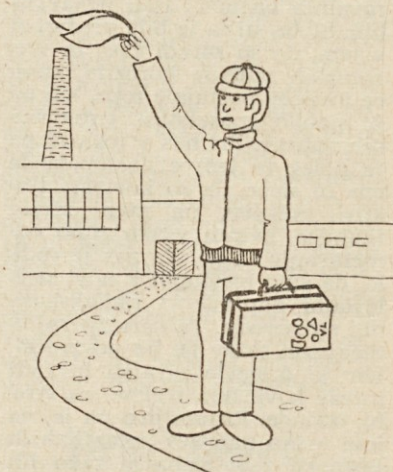

1. Novak Mira — hčerko
2. Oražem Danica — sina
3. Hribar Marija — hčerko

SPREJETI NA DELO

1. Bergant Andrej v OE 13
2. Rak Janez v OE 10
3. Svetec Jože v OE 13

ODŠLI IZ PODJETJA

1. Klemenc Peter iz OE 20 — v
pokoj
2. Novak Vladislav iz OE 13 — k
vojakom
3. Urbanija Francka iz OE 13 —
lastna odpoved
4. Gradišek Stane iz OE 20 —
med poizkusno dobo
5. Juhant Ivanka iz OE 13 — sa-
movoljno.

NESREČE PRI DELU

v času od 1. 8. 1969

1. Balantič Vida iz OE 13 — ob-
ratna nezgoda
2. Rožanc Stanislava iz OE 13 —
obratna nezgoda
3. Krapež Boris iz OE 13 — ob-
ratna nezgoda

NAGRADNA KRIŽANKA

1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11
12						13					
14					15			16			
17				18				19	20		
		21		22					23		
24	25	26					27		28	29	
30		31	32			33					
34			35			36					
37						38					

VODORAVNO: 1. večje nem-
ško mesto ob Renu, 7. smučar-
ska disciplina, 12. oblačilo, 13.
priimek dveh slovenskih slikar-
jev, brata in sestre (Saša in Av-
gusta), 14. močvirna ptica, 15.
rastlinsko steblo, 16. žensko ime,
17. živalska okončina, 18. glavna
telesna žila utripalnica, 20. krati-
ca za ameriško krilatice »vse v
redu«, 21. znameniti mojster
filmskih grozljivk (Alfred), 24.
začetnici enega najpomembnej-
ših dirigentov tega stoletja, 26.
antično mesto v Britaniji, 27.
žensko ime, 30. del živalskega
telesa, 32. nizka olesenela rast-
lina, 33. najsvetlejša zvezda v
ozvezdju Orla, 34. romunsko me-
sto ob meji z Madžarsko, 36. či-
tateljica, 37. predmet, reč, 38. ob-
lika močnate jedi.

NAVPIČNO: 1. del skeleta, 2.
krogla, 3. pomemben švicarski
skladatelj židovskega rodu (Er-
nest, 1880-1959), 4. največji fran-
coski gledališki igralec 18. stol-
etja, Voltairovarovanec (s
pravim imenom Henry Louis
Cain), 5. znamka domačih hla-
dilnikov in drugih električnih
aparatur, 6. predlog, 7. telovad-
ni element, 8. latinska kratica za